

Statens
folkhälsoinstitut

Vem får problem med spel?

Resultat från SWELOGS befolkningsstudie
om spel och hälsa 2008/09

Ulla Romild, Statens Folkhälsoinstitut

RFMA:s konferens om Spel och Spelmissbruk
Huddinge, 2 februari år 2011

2011-02-07

Sid 1

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 2

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07 Sid 3

Statens
folkhälsoinstitut

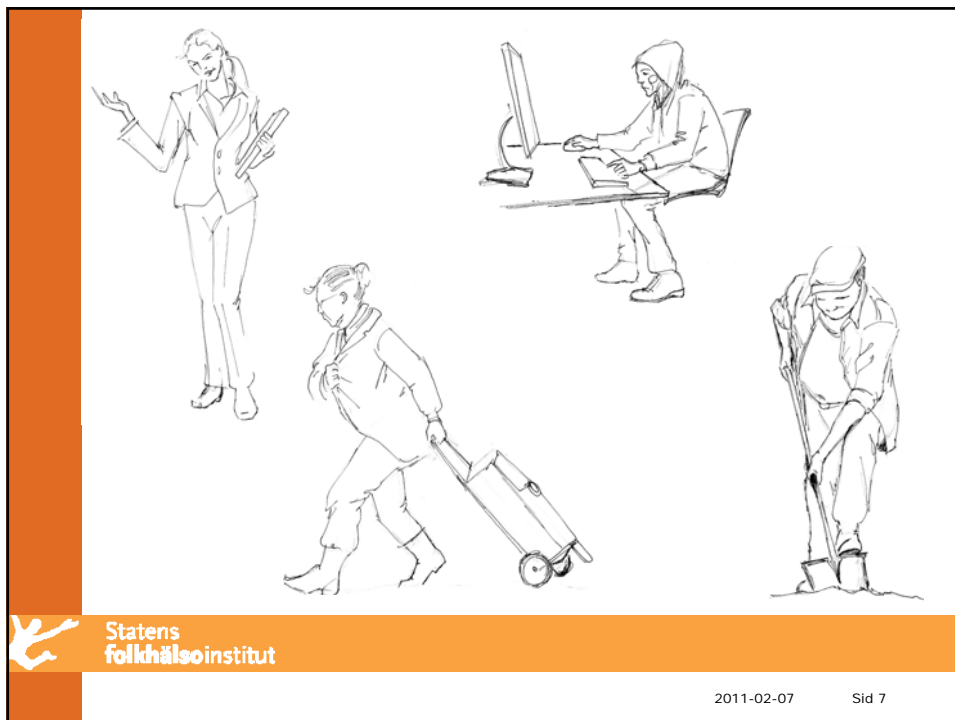
2011-02-07 Sid 4

Huvudresultat från studien

- 2 procent av befolkningen 16-84 år är problemspelare och ytterligare 5 procent har viss risk att få spelproblem
- Av problemspelarna har var sjunde allvarliga spelproblem som troligen kräver behandling
- Problemspelande finns i hela befolkningen och i alla spelformer men är ojämnt fördelat

Upplägg av presentationen

- Spelande i Sverige
- Spelproblem
- Spelkategorier
- SWELOGS

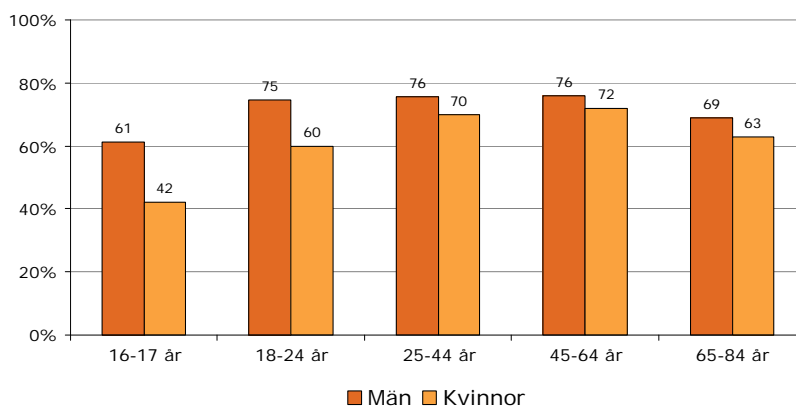

Spelande i Sverige

2011-02-07

Sid 9

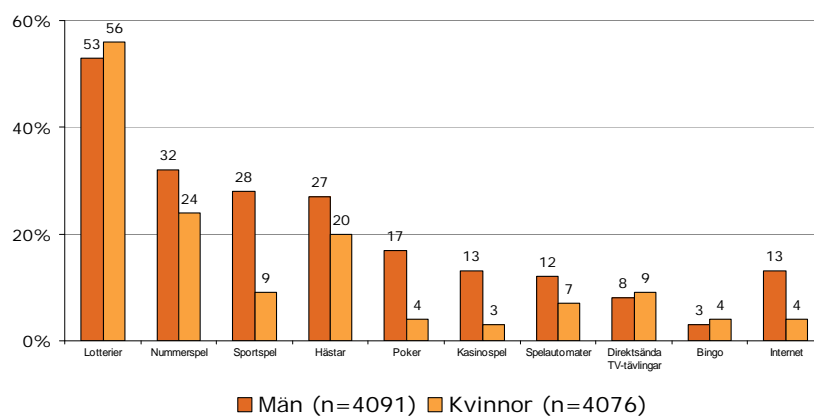
Speldeltagande

2011-02-07

Sid 10

Andel män och kvinnor som spelar om pengar i olika spelformer

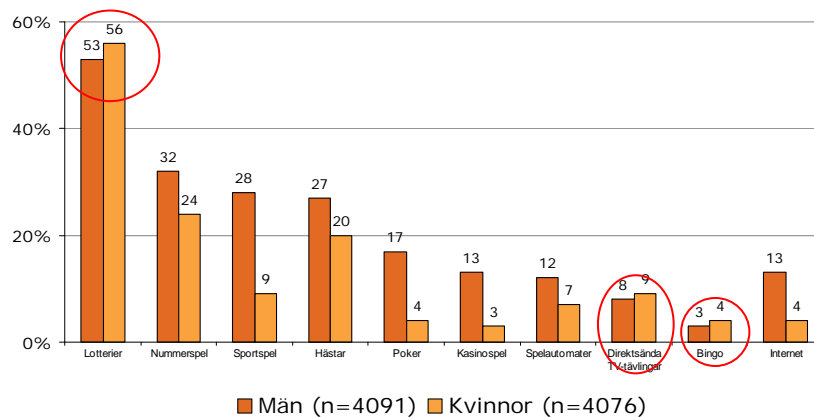

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 11

Andel män och kvinnor som spelar om pengar i olika spelformer

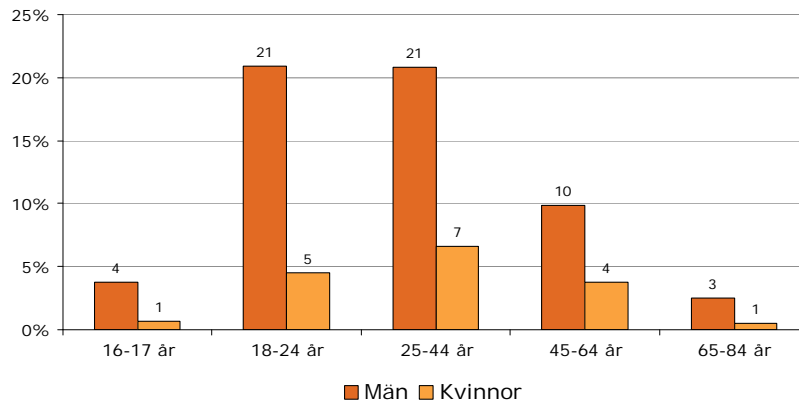

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 12

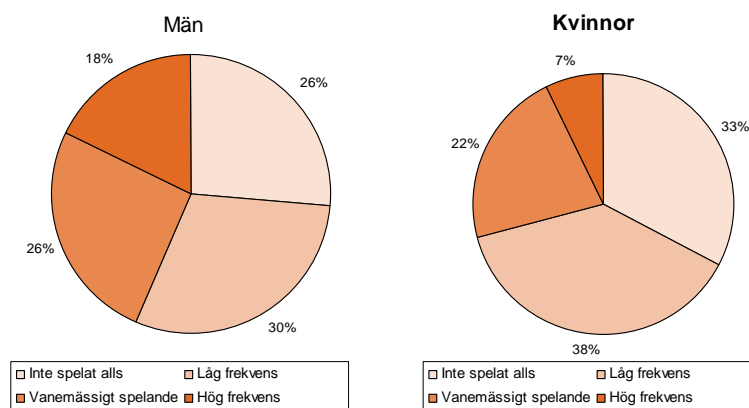
Internetspelande efter kön och ålder

Statens folkhälsoinstitut

2011-02-07 Sid 13

Total spelfrekvens

Statens folkhälsoinstitut

2011-02-07 Sid 14

Spelproblem

Så här har vi mätt spelproblem

Fråga PGSI - Problem Gambling Severity Index	Kvinnor	Män	Totalt
Hur ofta...			
1. ...har du spelat för mer än du verkligen haft råd att förlora...	2,4%	3,3%	2,8%
2. ...har du behövt spela med större summor för att få samma känsla av spänning...	1,0%	4,3%	2,6%
3. ...har du återvänt någon annan dag för att försöka vinna tillbaka det du förlorat...	2,1%	5,6%	3,8%
4. ...har du lånat pengar eller sålt något för att ha pengar att spela för...	0,6%	1,4%	1,0%
5. ...har du upplevt problem på grund av ditt spelande... Imputation	<0,1%	0,7%	0,3%
6. ...har spelandet orsakat dig några problem med din hälsa, inräknat stress eller ångest...	0,8%	1,9%	1,3%
7. ...har andra kritiserat ditt spelande eller sagt att du har problem med spelandet, oavsett om du tyckt det varit sant eller inte...	1,0%	2,6%	1,8%
8. ...har ditt spelande orsakat några ekonomiska problem för dig eller ditt hushåll...	0,6%	1,3%	0,9%
9. ...har du känt skuld över hur du spelar eller vad som händer när du spelar...	0,9%	2,2%	1,6%
...under de senaste tolv månaderna?			

Så här har vi mätt spelproblem

Fråga PGSI - Problem Gambling Severity Index Hur ofta...	Kvinnor	Män	Totalt
1. ...har du spelat för mer än du verkligen haft råd att förlora...	2,4%	3,3%	2,8%
2. ...har du behövt spela med större summor för att få samma känsla av spänning...	1,0%	4,3%	2,6%
3. ...har du återvänt någon annan dag för att försöka vinna tillbaka det du förlorat...	2,1%	5,6%	3,8%
4. ...har du lånat pengar eller sålt något för att ha pengar att spela för...	0,6%	1,4%	1,0%
5. ...har du upplevt problem på grund av ditt spelande... <i>Imputation</i>	<0,1%	0,7%	0,3%
6. ...har spelandet orsakat dig några problem med din hälsa, inräknat stress eller ångest...	0,8%	1,9%	1,3%
7. ...har andra kritiserat ditt spelande eller sagt att du har problem med spelandet, oavsett om du tyckt det varit sant eller inte...	1,0%	2,6%	1,8%
8. ...har ditt spelande orsakat några ekonomiska problem för dig eller ditt hushåll...	0,6%	1,3%	0,9%
9. ...har du känt skuld över hur du spelar eller vad som händer när du spelar...	0,9%	2,2%	1,6%
...under de senaste tolv månaderna?			

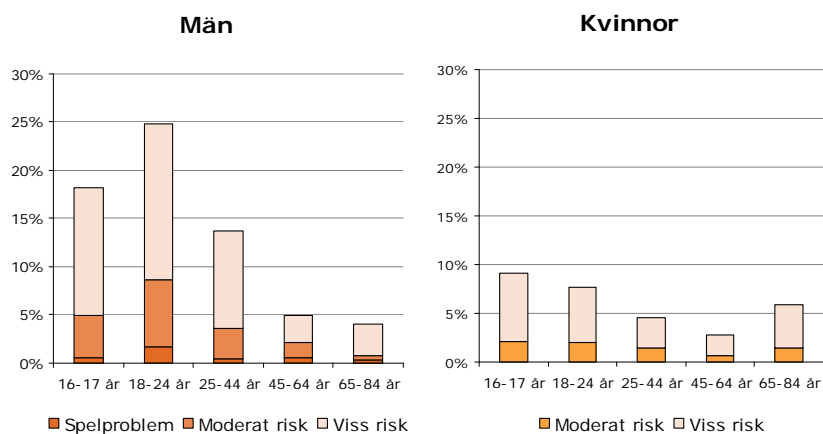
Förekomst av spelproblem

Typ av spelare	Andel i urvalet	Antal i befolkningen 16-84 år
Ingen risk 0 poäng	92,4%	6742900
Viss Risk 1-2 poäng	5,4%	393700
Moderat risk 3-7 poäng	1,9%	140100
Spelproblem 8+ poäng	0,3%	23700

Problemspelare kallar vi den sammanslagna kategorin av spelproblem och moderat risk för spelproblem.

Spelproblem efter kön och ålder

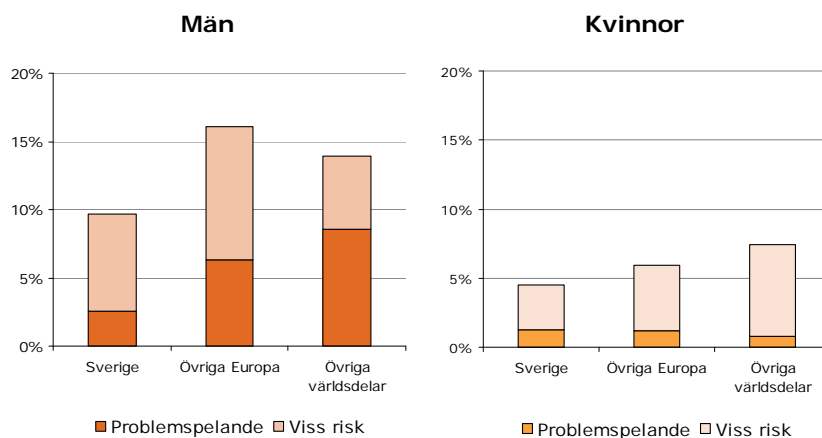

Statens folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 19

Problemspelande efter kön och födelseland

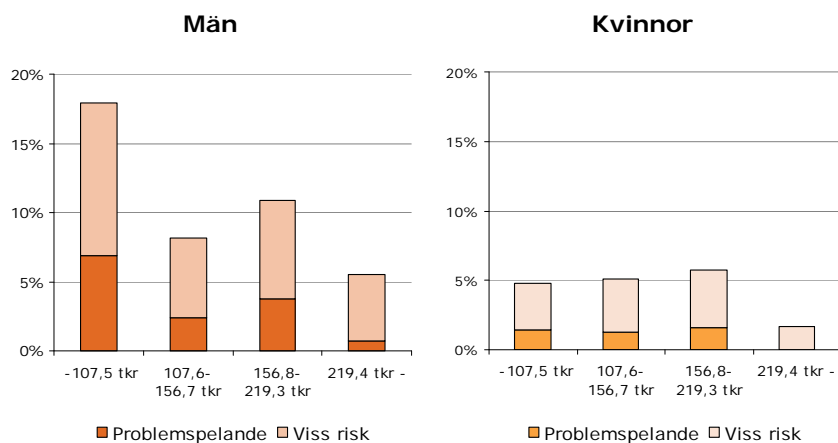

Statens folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 20

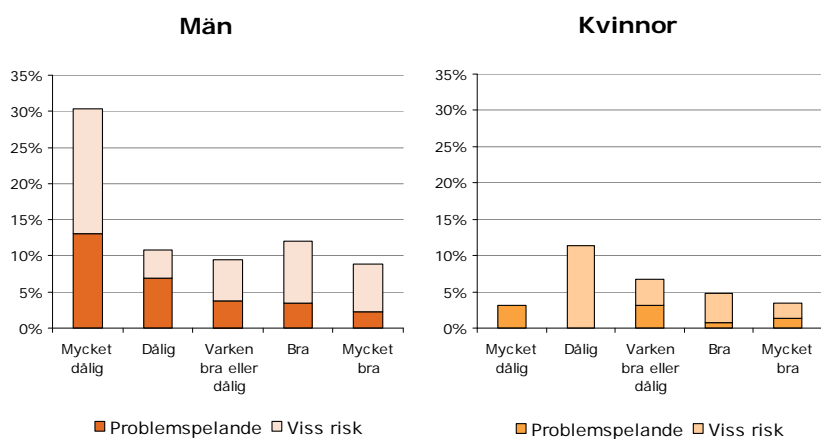
Problemspelande efter disponibel inkomst

Statens folkhälsoinstitut

2011-02-07 Sid 21

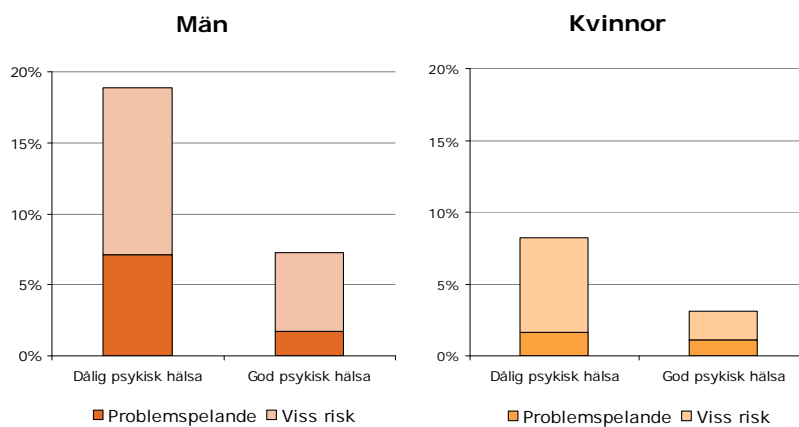
Problemspelande och allmän hälsa

Statens folkhälsoinstitut

2011-02-07 Sid 22

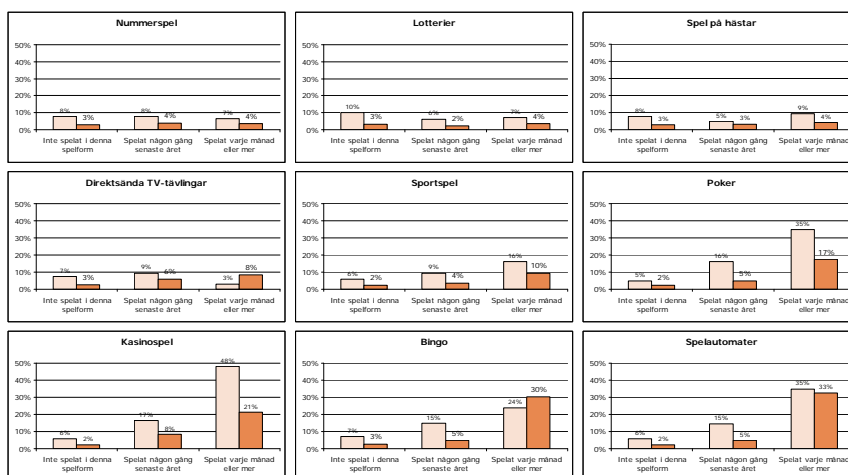
Problemspelande och psykisk hälsa

Statens folkhälsoinstitut

2011-02-07 Sid 23

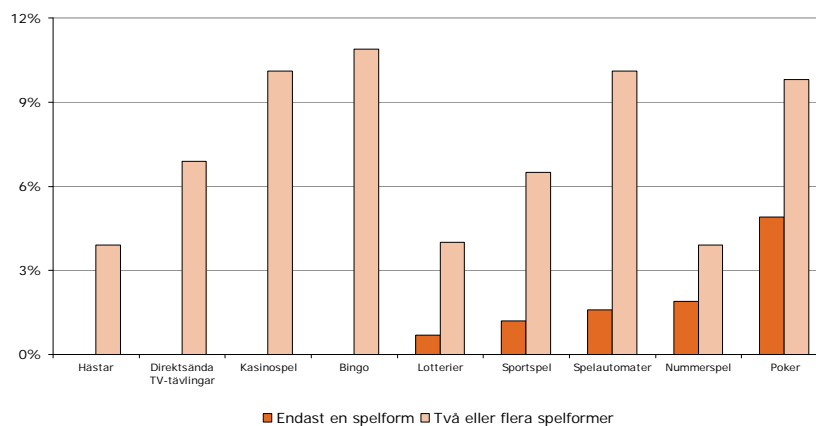
Spelande och spelproblem

Statens folkhälsoinstitut

2011-02-07 Sid 24

Kan man få spelproblem om man bara spelar i en spelform?

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 25

Faktorer som samvarierar med problemspelande:

- Spelmönster – spelform, frekvens, satsad tid och pengar
- Ålder
- Kön
- Födelseland
- Hushållsekonomi (inkomst och förmåga att klara av räkningar)
- Högsta utbildning
- Familjetyp (singel eller par; med barn eller utan)
- Hälsa
- Alkoholbruk
- Rökning
- Att ha någon att prata med

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 26

OR för problemspelande enligt multipel logistisk regression

	Odds- kvot (OR)	OR, kvinnor	OR, män
Under 25 år	1,9		
Kan betala alla räkningar men får då och då kämpa	2,6		
Spelar TV- eller datorspel	2,0		
God hälsa		0,30	0,85
Nedsatt psykisk hälsa		0,89 (n.s)	2,3
Riskabla alkoholvanor		0,43 (n.s)	2,1
Född utomlands		0,77 (n.s)	3,4
Bosatt i Stockholm, Göteborg eller Malmö		2,9	1,0

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 27

Statens
folkhälsoinstitut

Spelarkategorier

2011-02-07

Sid 28

Klusteranalys

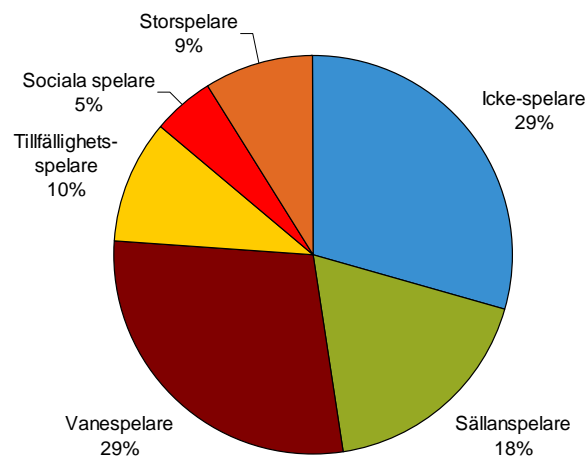
Data för analys:

9 variabler; spelfrekvens för respektive spelform

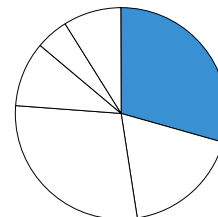
- Inte spelat alls
- Spelat senaste året men bara någon enstaka gång
- Spelat en gång i månaden
- Spelat flera gånger i månaden
- Spelat varje vecka

Spelarkategorier

Icke-spelare (30%)

Genomsnittsålder=46, sd=20 ▲

55% kvinnor ▲

24% födda utanför Sverige ▲

31% har studerat på universitetsnivå ▲

Genomsnittlig inkomst, men mer varierande än i hela populationen

28% har barn i hushållet ▼

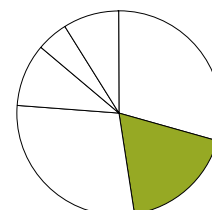

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 31

Sällanspelare (18%)

Genomsnittsålder=50 ▲, sd=18

63% kvinnor ▲

10% födda utanför Sverige ▼

32% har studerat på universitetsnivå ▲

Genomsnittlig inkomst, men mindre spridning än totalt

32% har barn ▲

Spelar på lotterier, hästar, lite på bingo och direktsända TV-tävlingar. 2 % spelar via Internet.

Satsar små summor och spenderar lite tid på spelande.

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 32

Vanespelare (29%)

Genomsnittsålder=53 ▲, sd=14 ▼

48% kvinnor ▼

11% födda utanför Sverige ▼

25% har studerat på universitetsnivå ▼

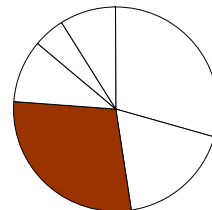
Inkomst över genomsnittet, ganska liten spridning

33% har barn i hushållet ▲

Förekommer i alla spelformen, men spelar främst på hästar och nummerspel. Få spelar poker, kasinospel eller på spelmaskiner.

10 % spelar via Internet.

Många är frekventa spelare och de spelar i genomsnitt för ganska stora summor.

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 33

Tillfällighetsspelare (10%)

Genomsnittsålder=40 ▼, sd=18

54% kvinnor ▲

14% födda utanför Sverige

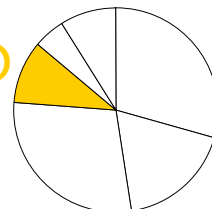
22% har studerat på universitetsnivå ▼

Låg genomsnittsinkomst, liten variation

15% har barn i hushållet ▼

Kan förekomma i alla spelformer utom poker. Spelar inte så mycket på bingo eller kasinospel. Ringer gärna till direktsända TV-tävlingar. 5 % spelar via Internet.

Spenderar få timmar och i huvudsak små summor på spelande.

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 34

Sociala spelare (5%)

Genomsnittsålder=29 ▼, sd=14 ▼

20% kvinnor ▼

7% födda utanför Sverige ▼

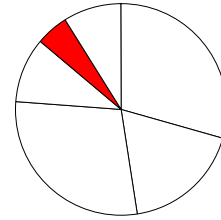
27% har studerat på universitetsnivå

Låg genomsnittsinkomst, liten variation

16% har barn i hushållet ▼

Samtliga sociala spelare spelar poker. De kan förekomma i alla spelformer förutom TV-tävlingar. Få spelar bingo eller nummerspel. 20 % spelar via Internet.

Spenderar mer tid på spel än genomsnittet men åtminstone halva grupper spelar för små summor.

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 35

Storspelare (9%)

Genomsnittsålder=36 ▼, sd=14 ▼

24% kvinnor ▼

11% födda utanför Sverige ▼

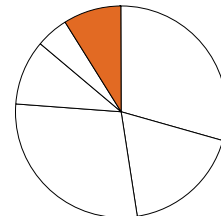
18% har studerat på universitetsnivå ▼

Genomsnittlig inkomst, men liten spridning

29% har barn i hushållet ▼

Förekommer i alla spelformer och spelar ofta. 33 % spelar via Internet.

Spenderar mycket tid och pengar på spelande.

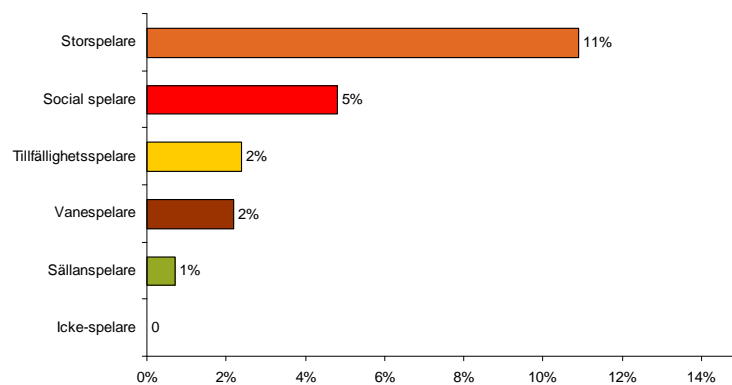

Statens
folkhälsoinstitut

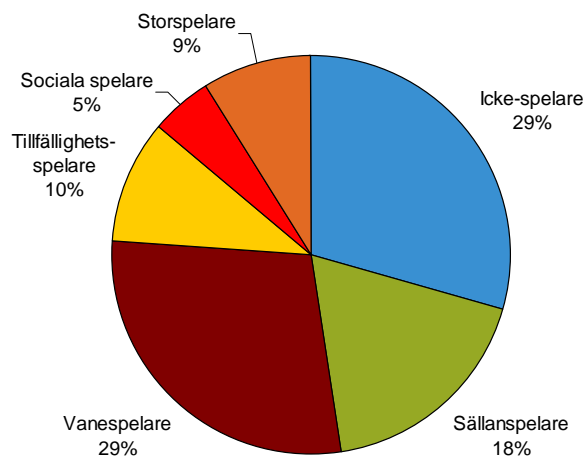
2011-02-07

Sid 36

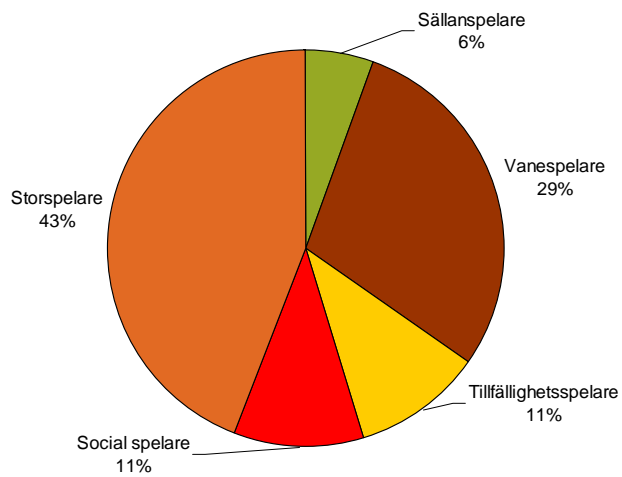
Andel problemspelare i de olika spelarkategorierna

Spelarkategorier

Problemspelare

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 39

Statens
folkhälsoinstitut

SWELOGS Swedish longitudinal gambling study

2011-02-07

Sid 40

SWELOGS – en studie om spel och hälsa

- SWELOGS – Swedish longitudinal gambling study
- Mål: att utveckla kunskap som kan förebygga spelproblem i Sverige
- Datainsamling pågår enligt plan till och med år 2014
- Studien stöds av en internationell forskargrupp
- Studien leds och finansieras av Statens folkhälsoinstitut på uppdrag av regeringen

- Prop 2007/08:110 *En förnyad folkhälsopolitik*

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 41

Studiens syfte

- Beskriva hur människor spelar spel om pengar
- Mäta förekomsten av spelproblem i Sverige
- Ta reda på vilka grupper i samhället som är mest drabbade
- Undersöka hur spelproblem samvarierar med andra faktorer såsom spelmönster, social situation, hälsa och ekonomi
- Utveckla bättre mätinstrumenten för spelproblem

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 42

Studiens urval och metod för datainsamling

- Urvalet omfattade 15 000 personer, 16-85 år
- Datainsamlingen har genomfördes av SCB
 - Telefonintervjuer okt 2008-april 2009
 - Postenkät till dem som inte nåddes per telefon maj-augusti 2009
- Ca 8 300 svarade (57 %; viktat 63%)

Studiens frågeområden

- Frågor om spelandet
 - vad, hur ofta, hur mycket pengar, tillsammans med vem, debutålder
- Två internationella instrument för att mäta spelproblem: PGSI och SOGS
- Hälsa, alkohol och tobak
- Trygghet och sociala relationer
- Sysselsättning, ekonomi och boende
- TV- och datorspel
- Fråga om deltagande i fördjupningsstudien

SWELOGS upplägg

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014	
	Vår	Höst	Vår	Höst	Vår	Höst	Vår	Höst	Vår	Höst	Vår	Höst	Vår	Höst
EP Epidemiologiskt spår*		EP I N=15 000 16-84 år		EP II (Incidence) N=8 000 17-85 år				EP III N=15 000 16-84 år				EP IV N=15 000 16-84 år		
ID Fördjupnings spår**							ID Adults I N=750 25-84 år	ID Adults II N=750 26-85 år	ID Adults III N=750 27-86 år	ID Adults IV N=750 28-87 år				
							ID Young I N=1 000 16-24 år	ID Young II N=1 000 17-25 år	ID Young III N=1 000 18-26 år	ID Young IV N=1 000 19-27 år				
FU Uppföljningsspår		FU N=578 23-83 år												

*EP: Panel med stegvis utökad urvalsgrupp, tillägg i urval för varje våg av datainsamling, allmänt spår för vuxna och unga personer

**ID: samtliga spelare med små till allvarliga spelproblem som identifierats i EP spåret, separata spår för unga respektive vuxna

Statens folkhälsoinstitut

2011-02-07 Sid 45

SWELOGS upplägg

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014	
	Vår	Höst	Vår	Höst	Vår	Höst	Vår	Höst	Vår	Höst	Vår	Höst	Vår	Höst
EP Epidemiologiskt spår*		EP I N=15 000 16-84 år		EP II (Incidence) N=8 000 17-85 år				EP III N=15 000 16-84 år				EP IV N=15 000 16-84 år		
ID Fördjupnings spår**							ID Adults I N=750 25-84 år	ID Adults II N=750 26-85 år	ID Adults III N=750 27-86 år	ID Adults IV N=750 28-87 år				
							ID Young I N=1 000 16-24 år	ID Young II N=1 000 17-25 år	ID Young III N=1 000 18-26 år	ID Young IV N=1 000 19-27 år				
FU Uppföljningsspår		FU N=578 23-83 år												

*EP: Panel med stegvis utökad urvalsgrupp, tillägg i urval för varje våg av datainsamling, allmänt spår för vuxna och unga personer

**ID: samtliga spelare med små till allvarliga spelproblem som identifierats i EP spåret, separata spår för unga respektive vuxna

Statens folkhälsoinstitut

2011-02-07 Sid 46

Studiens styrkor och begränsningar

- Styrkor
 - Största befolkningsstudien om spel som gjorts i Sverige
 - Longitudinell design
 - Flera mätinstrument för spelproblem
 - Innehåller även frågor om social kontext
- Begränsningar
 - En fråga om spelproblem hoppades över i intervjuerna
 - Bortfall – alla grupper nås inte i en befolkningsstudie

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07 Sid 47

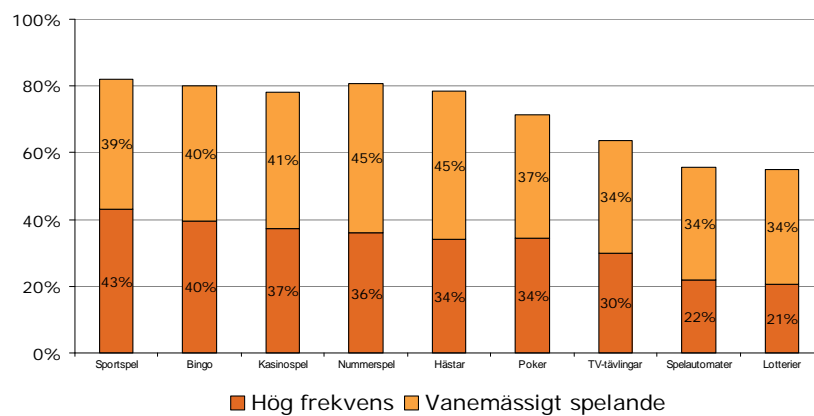
Statens
folkhälsoinstitut

Tack för visat intresse

www.fhi.se/swelogs

2011-02-07 Sid 48

Spelfrekvens bland spelarna i olika spelformer

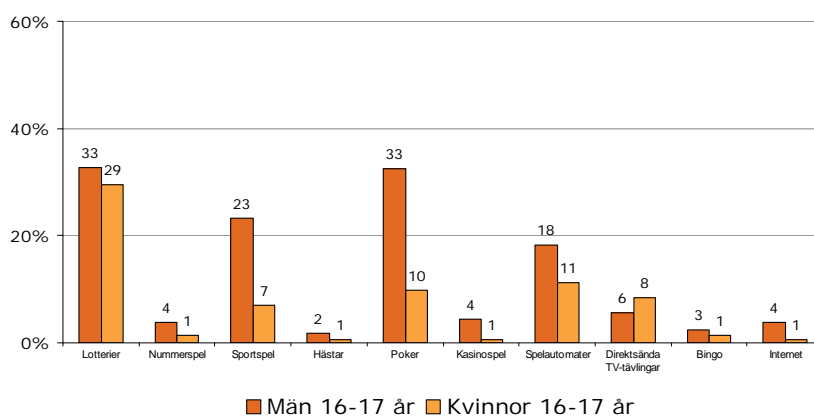

Statens folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 49

Minderårigt spelande

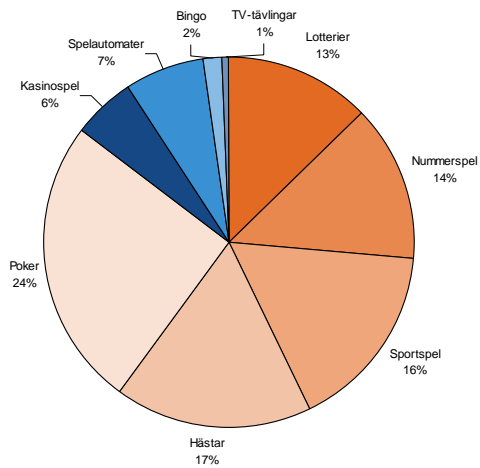

Statens folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 50

32,3 miljarder 2008?

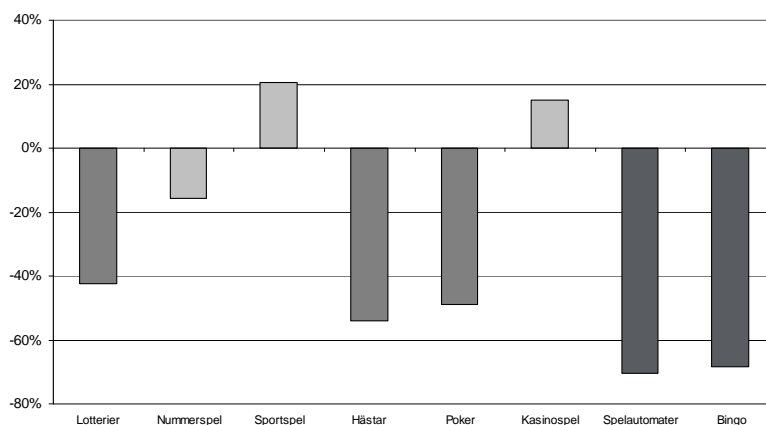

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 51

Relativ avvikelse i förhållande till Lotteriinspektionen

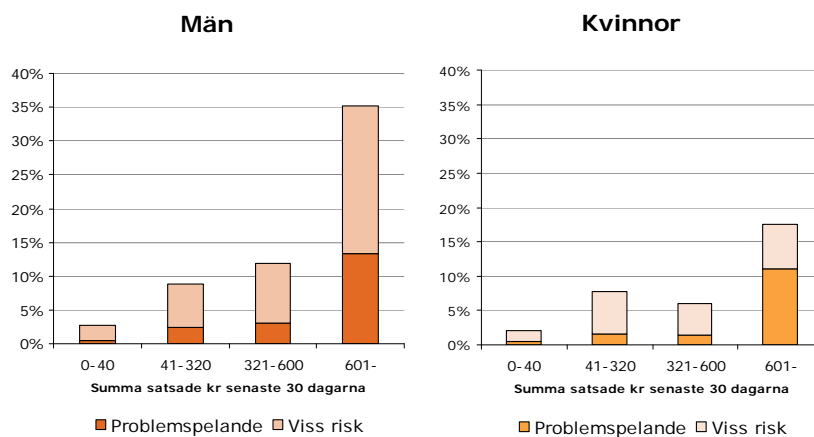

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 52

Spelproblem i relation till satsade spelsummor

Statens folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 53

Problemspelande – OR för olika spelformer

Spelform	Oddskvot (OR)
Internetspelande	3,0
Spelautomater	2,5
Bingo	2,4
Direktsända TV-tävlingar	2,2
Poker	2,1
Kasinospel	1,6
Sportspel	1,5

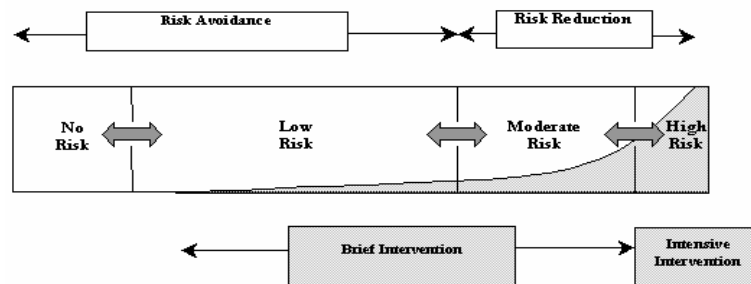
Statens folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 54

Spelproblem som ett kontinuum

Figure 6
Response Strategies

Ontario Problem Gambling Research Center, Framework www.gamblingresearch.org

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 55

Lite fakta om Sveriges befolkning 16-84 år

- Genomsnittsålder=46, sd=18
- 50% kvinnor
- 15% födda utanför Sverige
- 27% har studerat på universitetsnivå
- 30% lever tillsammans med barn

	Singel	Gift eller sammanboende
Har barn	5%	26%
Har inga barn	42%	35%

Statens
folkhälsoinstitut

2011-02-07

Sid 56